

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Juhász Gabriella ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - az Országos Bírósági Hivatal Elnöki Titkárság Jogi Képviseleti által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perben a Tolna Megyei Bíróság 2011. október 06. napján kelt 15.P.20.239/2011/13. számú ítélete ellen a felperes által 14. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására - 240.000 (kettőszáznegyvenezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a S Bíróság a 2000. július 13. napján kelt 1.P.20.098/2000/14. számú ítéletével a felperesnek T.E-vel 1990. november 26. napján kötött házasságát felbontotta, a házasságukból 1995. május 18-án született B, és 1996. május 22-én született B utónevű gyermekeiket a felperes anyánál helyezte el. A gyermekek és az apa közötti kapcsolattartást akként szabályozta, hogy az apa minden páros hétvégén péntek délután 16 órától jogosult a gyermekeket elvinni és vasárnap délután 18 óráig köteles őket az anya lakóhelyére visszavinni. Jogosult továbbá páros ünnepek másnapján 9 órától a gyermekeket elvinni és az azt követő szünet fele idejét a lejárati napján 18 óráig a gyermekek az apánál tölthetik. Ha a szünet nem a páros ünnep utáni időszakra esik, úgy a szünet első felét tölthetik a gyermekek az apánál kezdőnap 9 órától a lejárati napjának 18 órájáig. Jogosult továbbá a gyermekeket az apa nyáron előzetesen egyeztetett időre egy hónapra magához venni, mely időszak megegyezés hiányában július 01-től július 30-ig tart. Ezen kívül az ítélet kötelezte a felperest gyermektartásdíj fizetésére.

Az ítélet ellen a jelen per felperese - a hivatkozott per alperese - fellebbezéssel élt a gyermekelhelyezés tekintetében. A másodfokon eljáró alperes 2000. november 14.

napján kelt 1.Pf.21.392/2000/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága, mint felülvizsgálati bíróság a 2002. december 03. napján kelt Pfv.II.20.757/2001/3. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperes 2002. áprilisában az A-ba költözött, ott tartózkodása ideje alatt gyermekeivel interneten vagy telefonon tartotta a kapcsolatot, 2008. szeptember 24-én költözött haza M-ra, ezután 2008-ban gyermekelhelyezés megváltoztatása iránti pert indított, amely jelenleg is folyamatban van a B Bíróság előtt.

A gyermekekkel a kapcsolattartás 2009. június végéig jól, ezt követően azonban nem működött, ezért a felperes a B Polgármesteri Hivatal Gyámhivatalához fordult és a S Bíróság 1.P.20.098/2000/14. számú ítéletében foglalt kapcsolattartás végrehajtását kérte.

Az elsőfokon eljáró gyámhivatal a 2009. szeptember 11. napján kelt határozatával a kérelmet a 2009. nyári időszakos kapcsolattartás vonatkozásában, majd a 2009. szeptember 23. napján kelt határozatával a 2009. szeptember 04-i időpontban elmaradt kapcsolattartás vonatkozásában is elutasította. Döntését mindkét esetben azzal indokolta, hogy a S Bíróság által szabályozott kapcsolattartás nem határozta meg pontosan a nyári, illetve a folyamatos kapcsolattartás vonatkozásában a gyermekek átadásának helyét, idejét és módját, s e rendelkezések hiányában nem volt megállapítható a gondozó szülő részéről felmerülő önhiba.

Ezt követően a felperes az illetékes gyámhivataltól a kapcsolattartás újraszabályozását kérte, a gyámhivatal azonban ezt a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította arra hivatkozva, hogy a gyermekelhelyezési per folyamatban léteire tekintettel a gyámhatóságnak a kapcsolattartás újraszabályozására nincs hatásköre, e kérdésben a gyermekelhelyezési perben eljáró bíróság dönt.

Ezután a felperes 2009. november 09. napján kérte a bíróságtól a kapcsolattartás újraszabályozását. A B Bíróság 2010. december 15-én kelt 10.P.XIX.21.620/2008/88. számú végzésével a felperes ideiglenes intézkedésének helyt adva a S Bíróság 1.P.20.098/2000/14. számú ítéletében megállapított kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezést akként változtatta meg, hogy a felperes jogosult a gyermekekkel kapcsolatot tartani minden páros héten szombat délelőtt 10 órától 12 óráig a K Családsegítő Szolgálat és Gyermejkölési Központ hivatalos helyiségében szakember jelenlétében.

Az újraszabályozott kapcsolattartás nem működik, mert a gyermekek elzárkóznak attól, hogy a felperessel a kapcsolatot felvegyék.

A felperes keresetében a Ptk. 349.§ (1) és (3) bekezdésére alapítva kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest gyermekenként 2-2 millió, összesen 4 millió forint nem vagyoni kártérítés és annak 2009. szeptember 01. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére, állítva, hogy a S Bíróság a

2000. július 13. napján kelt 1.P.20.098/2000/14. számú ítéletének rendelkező része hiányos, mert nem tartalmazza a gyermekek átadásának helyét. Az ítéletnek ez a hiányossága adott lehetőséget a gyermekek édesanyjának arra, hogy szankció nélkül akadályozza a gyermekek és édesapjuk közötti kapcsolattartást, mert amennyiben a bíróság a gyermekek átadásának helyét is pontosan meghatározta volna, úgy a gyámhatóságnál a kapcsolattartás végrehajtására irányuló kérelem teljesíthető lett volna, és a felperestől gyermekei nem hidegültek volna el.

Az alperes a kereset elutasítását kérte elsődlegesen elévülésre, másodlagosan arra hivatkozással, hogy az alperes eljárása során kártérítési felelősséget megalapozó felróható magatartást nem tanúsított.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az állam javára 240.000 forint le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes alaptalanul hivatkozott a felperesi kártérítési igény elévülésére, mert a kártérítésre vonatkozó igény elévülése a követelés esedékességétől kezdődik, a követelés pedig a hatósági intézkedéssel okozott károsodás bekövetkezésekor vált esedékessé, amely adott esetben 2009-ben történt.

Érdemi döntését azzal indokolta, hogy a felperes a jelen perben sérelmezett, a bíróság jogellenes magatartását megalapozó mulasztása miatt jogorvoslattel nem élt, így a rendes jogorvoslati lehetőséget nem vette igénybe, amely miatt a Ptk. 349.§ (1) bekezdése alapján a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség feltételei adott esetben nem állnak fenn. Másodlagosan rámutatott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a S Bíróság 1.P.20.098/2000/14. számú ítéletének rendelkező részéből, a kapcsolattartást szabályozó mondat tartalmából, annak nyelvtani és logikai értelmezéséből egyértelműen következik, hogy a kiskorú gyermekeknél a gyermek átadásának-átvételének helye mind a rendes, mind a rendkívüli kapcsolattartásnál az anya lakóhelye.

Az ítélet ellen annak megváltoztatása és a kereset teljesítése iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést, felvetve az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének lehetőségét is. Fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy a felperes csak a B Polgármesteri Hivatala Gyámhivatalának 2009. szeptember 11. napján kelt határozatából szerzett tudomást a S Bíróság ítéletének hiányosságáról, így e hiányosság tekintetében fellebbezési jogát a rendes jogorvoslat keretében nem gyakorolhatta. Hivatkozott továbbá arra, hogy a bíróság ítéletének teljes körűnek, érthetőnek és végrehajthatónak kell lennie, abból nem kikövetkeztethetőnek, hanem egzakt módon megállapíthatónak kell lennie a bíróság döntésének.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Az alperes ellenkérelmében előadta, hogy az elsőfokú eljárásban részletes védekezést terjesztett elő, amelyet továbbra is változatlanul fenntart. Úgy nyilatkozott, hogy teljesen egyetért az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában

kifejtettekkel, ezért helyes indokainál fogva kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen megállapított tényállást az elsőfokú eljárás adatai alapján annyiban egészíti ki, hogy a felperes a B Polgármesteri Hivatal Gyámhivatala 2009. szeptember 11. napján kelt, a 2009. nyári időszakos kapcsolattartás tárgyában hozott elutasító végzés ellen 2009. szeptember 25-én végrehajtási kifogást terjesztett elő, amelyet az illetékes gyámhivatal a 2009. szeptember 30. napján kelt és 2009. október 22. napján jogerős végzésével érdemi vizsgálat nélkül elutasított.

A felperes a 2009. szeptember 19-20. napjára eső folyamatos kapcsolattartás megghiúsítása miatt 2009. október 16-án újabb kérelmet terjesztett elő, amelyet az illetékes gyámhivatal a 2009. október 21. napján kelt végzésével utasított el, a korábbi végzésekben kifejtettekkel egyező indokkal.

A felperes a keresetét 2011. január 31. napján terjesztette elő.

Az így kiegészített tényálláshoz képest is helyes érdemben az elsőfokú bíróság ítéleti döntése, a jogi indokokkal azonban a másodfokú bíróság nem értett egyet.

A felperesnek a S Bíróság ítélete ellen előterjesztett fellebbezése folytán eljár alperes, mint másodfokú bíróság, illetőleg a Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság sem észlelte a S Bíróság 1.P.20.098/2000/14. számú ítéletének a kapcsolattartásra vonatkozó hiányosságát, így a másodfokú bíróság álláspontja szerint ennek észlelése és emiatt fellebbezés előterjesztése a felperestől sem volt elvárható.

Annyiban egyetértett viszont a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal, hogy a perben a Ptk. 349.§ (1) bekezdésében írt kártérítési feltétel -a rendes jogorvoslati lehetőség kimerítése - adott esetben nem állt fenn.

A S Bíróság ítéletének meghozatalakor hatályos Gyer. 30.§ (1) és (6) bekezdésének rendelkezései értelmében a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat rendelkező részének tartalmaznia kellett volna a gyermek átadásának és visszaadásnak helyét, idejét és módját, a kapcsolattartás elmaradására vonatkozó értesítési kötelezettséget, az elmaradt kapcsolattartás pótlását, valamint szükség szerint annak egyéb formáit.

Az elsőfokon eljáró S Bíróság eljárása tehát jogszabálysértő volt, amikor a kormányrendeletben előírtak ellenére olyan dologról nem rendelkezett, amely kötelező lett volna.

A Pp. 225.§ (6) bekezdése értelmében, ha a bíróság ítéletében nem rendelkezett olyan kérdésről, amelyről a rendelkezés jogszabály értelmében hivatalból kötelező, a mulasztást a bíróság a hiányosság észlelését követően haladéktalanul köteles hivatalból pótolni.

Az irányadó bírói gyakorlat szerint a bíróság olyan kérdésben, amelyről hivatalból rendelkeznie kell, akkor is határozhat az ítéletének kiegészítése felől, ha a fél az erre irányuló kérelmét elkészen terjesztette elő. (Pp. 225.§ (1) és (6) bekezdés)

A fentiekre tekintettel a gyámhivatali eljárásban a kapcsolattartás végrehajtása iránti kérelmet jogi képviselő útján előterjesztő felperes a rendes jogorvoslat körében a S Bíróság elsőfokú ítéletének kiegészítése iránti kérelem előterjesztésével orvosolhatta volna az elsőfokú ítélet hiányosságát, és a kiegészítő ítélet meghozatalát követően kérhette volna a kapcsolattartás végrehajtását, amelynek ezt követően nem lett volna akadálya.

Megjegyzni a másodfokú bíróság, hogy nem értett egyet az elsőfokú bíróság ítéletének azzal a megállapításával sem, hogy a felperes keresete nem évült el. Az alperes fellebbezési ellenkérelméből egyértelműen nem lehet megállapítani, hogy az elévülési kifogását a másodfokú eljárásban is fenntartotta-e, ezért az elévüléssel kapcsolatos indokolásra csak másodlagosan utal a másodfokú bíróság.

A felperes a keresetét arra alapította, hogy a S Bíróság 2000. július 13-án kelt elsőfokú ítélete hiányos volt, ezért 2009. nyaratól nem tudta annak végrehajtását kérni, mert a végrehajtás iránti kérelmet a gyámhivatala a 2009. szeptember 23-án kelt határozatával elutasította.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes által az elsőfokú eljárásban előterjesztett elévülési kifogás azért nem volt alapos, mert a felperes kára csak 2009-ben, a gyámhatóságnak a kapcsolattartás végrehajtására irányuló kérelem elutasítására vonatkozó határozatával következett be, és az öt éves elévülési idő a felperes keresetének előterjesztésig még nem telt el. Ez a jogi álláspont azonban a másodfokú bíróság szerint téves.

A Ptk. 360.§ (1) bekezdése szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes.

A törvény e rendelkezése alapján kell megítélni azt az esetet is, amikor a károkozó magatartás és a kár tényleges bekövetkezése elválik egymástól. Az elévülési idő a károkozó magatartással megkezdődik, azonban a Ptk. 326.§ (2) bekezdése alapján amennyiben a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél rövidebb idő van hátra.

A fentiekből az következik, hogy a felperes követelése tekintetében az elévülés a S Bíróság 2000. július 13-án kelt elsőfokú ítélete meghozatalakor megkezdődött, az

azonban legkésőbb a 2009. szeptember 11. napján hozott gyámhivatali végzés elleni kifogás jogerős elutasításáig, azaz 2009. október 22. napjáig nyugodott (a gyámhivatali végzések azonos tartalmú indokolására tekintettel), hiszen a felperes károsodását ekkor ismerhette fel, eddig az ideig a követelés érvényesítésében a felperes menthető okból akadályozott volt. Ettől az időponttól az igényét a felperes a fentiek alapján egy éves határidőn belül érvényesíthette volna, miután azonban a keresetlevelet a felperes 2011. január 31-én terjesztette elő, ezért az egyéves határidőt elmulasztotta, a követelés elévült, így a Ptk. 325.§ (1) bekezdése alapján bírósági úton nem érvényesíthető.

A kifejtett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes perköltséget nem igényelhet, és viselni tartozik az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, a Pp. 78.§ (1) bekezdése, illetve az Itv. 74.§ (3) bekezdése folytán irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján. Egyéb megtérítendő költség a másodfokú eljárásban nem merült fel, ezért arról a másodfokú bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

Pécs, 2012. június 14.

dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, dr. Döme Attila s.k. bíró